

Projekt

z dnia 20 grudnia 2018 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ SĘDZISZÓW**

z dnia 28 grudnia 2018 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na
2019 rok**

Na podstawie art. 40 ust.1, art. 41 ust.1 i art. 42 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 994 z późn. zm.) oraz art.4¹ ust. 1, ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 2137) uchwala się, co następuje:

Rozdział 1.

Postanowienia ogólne.

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 rok, zwany w dalszej części uchwały Programem, uwzględniający:

- diagnozę wybranych problemów społecznych występujących na terenie gminy związanych z nadużywaniem alkoholu, a w szczególności raport z badań problemu wśród młodzieży,
- zadania do realizacji w ramach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych z określeniem wysokości wydatków na ich realizację.

§ 2. Celem realizacji Programu jest:

- zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz zmniejszenie tych, które aktualnie już występują na terenie gminy Sędziszów,
- zmniejszenie skali problemów dotyczących rodziny, wynikających z podejmowania różnych zachowań dysfunkcyjnych, przede wszystkim przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- promowanie zdrowego stylu życia i alternatywnych form spędzania czasu wolnego, zwłaszcza przez dzieci i młodzież,
- promowanie postaw społecznych istotnych dla profilaktyki uzależnień,
- zmniejszenie uciążliwości w życiu rodzinnym spowodowanych nadużywaniem alkoholu przez członków rodzin.

§ 3. Zadania z zakresu Programu prowadzone będą w ramach realizacji kompetencji przypisanych dla:

- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Punktu Konsultacyjnego,
- Policji,
- Pedagogów i wychowawców w szkołach,
- Świetlicy środowiskowo - socjoterapeutycznej,
- Zakładów Opieki Zdrowotnej,
- Ośrodka Sportu i Rekreacji,
- Stowarzyszeń i innych podmiotów np.: Klubu Abstynentów.

§ 4. Program składa się z 4 głównych kierunków działań z określonymi szczegółowo zadaniami:

- 1) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
- 2) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
- 3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży.
- 4) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

§ 5. Na realizację programu przewidziano kwotę: 203.202,02 zł (słownie: dwieście trzy tysiące dwieście dwa złote 02/100), a kwota ta jest zgodna z zapisami uchwały budżetowej na 2019 rok.

Rozdział 2.

Diagnoza wybranych problemów społecznych występujących na terenie gminy.

§ 6. Wstęp do zagadnienia.

Międzynarodowa Klasyfikacja Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10 uznaje uzależnienie od alkoholu za jeden z rodzajów zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania.

Alkoholizm to stale postępujące, przewlekłe schorzenie. Uzależnienie od alkoholu powoduje szereg groźnych dla zdrowia i życia powikłań. Choroba alkoholowa jest w rzeczywistości znana ludzkości od tysięcy lat i ma swoje podłoże w czynnikach biologicznych np. genetycznych, psychologicznych, socjalnych oraz środowiskowych. W trakcie nadużywania napojów alkoholowych ujawniają się liczne objawy alkoholizmu, które mają całościowo degradujący charakter dla osoby alkoholika, a także jego otoczenia rodzinnego.

Niewątpliwie alkoholizm jest chorobą całej rodziny a nie tylko jednego z członków. Objawy alkoholizmu jednego z członków rodziny są główną zasadą organizującą i nadającą kształt życiu rodzinnemu. Tak też w okresie początkowym rodzina, podobnie jak alkoholik, zaprzecza istnieniu problemu choroby alkoholowej. Nikt na tym etapie nie myśli o szukaniu jakiegokolwiek pomocy. Potem następują próby pozbycia się problemu, tzn. rodzina ogranicza kontakt z otoczeniem, chroni swój wizerunek zewnętrzny, mimo narastających nieporozumień, konfliktów i awantur. Kolejny etap uzależnienia od alkoholu to faza chaosu - wiąże się z utratą nadziei na rozwiązanie problemu. U dzieci coraz bardziej widoczne stają się problemy emocjonalne, a współmałżonek toleruje picie, chroni i kryje pijącego. Wynika z tego, że cała energia rodziny koncentruje się głównie na próbach wpłynięcia na zachowania alkoholika i na przeciwdziałaniu im. Tym samym zaniedbuje się inne ważne sfery życia rodzinnego, a prawidłowe wychowywanie dzieci na skutek postępującego uzależnienia od alkoholu, właściwie staje się niemożliwe. Uzależnienie od alkoholu staje się osią spraw rodzinnych. Alkoholizm stopniowo zaczyna dominować w obszarze myślenia, kształtowania postaw oraz działań krewnych osoby pijącej. Choroba alkoholowa w wymiarze interpersonalnym dotyka trwale najbliższych alkoholika i wyrządza im ogromne szkody. Osoby współuzależnione są najczęściej nieświadomymi pomocnikami w piciu i w największym stopniu przyczyniają się do decyzji o jego zaprzestaniu i zwróceniu się o pomoc, mającej na celu możliwe jak najszybsze rozpoznanie objawów alkoholizmu i rozpoczęciu specjalistycznego leczenia. Dzieci alkoholików są najbardziej bezbronni i poszkodowani. Dzieci z rodzin z problemem alkoholowym poza podatnością na uzależnienie od alkoholu przejawiają w życiu dorosłym szereg charakterystycznych cech.

Podstawą prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w Polsce jest ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 2137). Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 i 2 w/w ustawy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin i jest realizowane w postaci gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uchwalanych corocznie przez rady miejskie.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych reguluje prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych na terenie gminy Sędziszów. Celem programu jest przeciwdziałanie negatywnym skutkom nadużywania alkoholu, zmniejszenie ich rozmiaru i bieżące rozwiązywanie problemów związanych z nadużywaniem alkoholu, ochronę rodzin dotkniętych problemem alkoholowym przed marginalizacją społeczną, tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji programu oraz promowanie postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Program zapewnia ciągłość już podjętych działań i inicjatyw na rzecz profilaktyki, daje gwarancję spójnych i skoordynowanych działań na szczeblu gminy, które są elementem polityki realizowanej na poziomie ogólnokrajowym.

Bardzo ważną sferą realizowanych zadań jest szeroko rozumiana profilaktyka. Zasadnym jest kierowanie działań Programu do uczniów szkół naszej gminy poprzez między innymi organizowanie warsztatów mających na celu

poprawę ich samooceny, kształtowanie pozytywnego obrazu siebie, uczenie konstruktywnych sposobów radzenia sobie ze stresem i negatywnymi emocjami. Ponadto należy kierować różnego rodzaju działania profilaktyczne do dorosłych mieszkańców gminy Sędziszów przynależnych do różnych grup zawodowych i społecznych.

Działania określone w Programie skierowane są nie tylko do osób z problemem alkoholowym, ale także do członków ich rodzin, którzy, podobnie jak osoba z problemem alkoholowym, podlegają niszczącym skutkom długotrwałego oddziaływania alkoholu.

§ 7. Odnosząc ogólne zjawiska zagadnienia poniżej przedstawiona została diagnoza stanu

1. Gmina Sędziszów liczy 12.789 mieszkańców zameldowanych na pobyt stały, w tym 10.518 osób powyżej 18 roku życia. Sprzedaż napojów alkoholowych prowadzona jest w 39 punktach, tj. w 31 sklepach oraz w 8 placówkach gastronomicznych. Jeden punkt sprzedaży przypada na 328 mieszkańców. Według danych szacunkowych opartych na wskaźnikach wypracowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych co szósty mieszkaniec gminy uwikłany jest osobiście lub przez członków rodziny w problem alkoholowy.

Tabela 1. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych na terenie naszej gminy:

	W Polsce 38,6 mln osób (dane szacunkowe)	W gminie Sędziszów 12.789 - stałych mieszkańców (dane szacunkowe)
Liczba osób uzależnionych od alkoholu ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 256 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice) ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 512 osób
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 512 osób
Osoby pijące szkodliwie ok. 5-7% populacji	2-2,5 mln	ok. 767 osób

2. Skalę problemu pokazuje liczba rodzin z problemem alkoholowym objętych pomocą Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sędziszowie. Zauważyć należy, że liczba rodzin korzystających z usług MGOPS, (tabela 2) maleje z każdym rokiem, a rodzin w których występuje problem alkoholowy w 2017 roku przybyło.

Tabela 2. Liczba rodzin korzystających z pomocy MGOPS:

	2015	2016	2017
Ogółem liczba rodzin, którym udzielono pomocy	391	373	371
W tym: rodzin z problemem alkoholowym	29	29	32

3. Liczba osób zgłaszających się po poradę do Punktu Konsultacyjnego pokazuje, że mieszkańcy naszej gminy korzystają z tej formy pomocy (tabela 3).

Tabela 3. Porady udzielone w Punkcie Konsultacyjnym w latach: 2015 - 2017

	2015	2016	2017
Psycholog	40	40	46
Policjant	21	13	19
Pracownik socjalny	38	60	66

4. Problem uzależnienia wiąże się najczęściej z szeregiem problemów współtowarzyszących, takich jak: przemoc wobec najbliższych, ograniczenie praw rodzicielskich, sprawy rozwodowe, współwłasność małżeńska, eksmisje itp. Wskaźnikiem problemów alkoholowych występujących w mieście i gminie Sędziszów jest również liczba wniosków składanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, o podjęcie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu poddania się leczeniu odwykowemu (tabela 4).

Tabela 4. Liczba spraw prowadzonych przez GKRPA.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2015	2016	2017
Liczba przyjętych wniosków	41	33	46
Liczba spraw skierowanych do biegłego sądowego	30	29	31
Liczba spraw skierowanych do sądu	27	23	29

5. Z danych Komisariatu Policji w Sędziszowie wynika, że ilość wykroczeń i przestępstw popełnionych pod wpływem alkoholu (tj. liczba nietrzeźwych kierowców i liczba założonych Niebieskich Kart) w 2017 r. jest niższa niż w roku poprzednim. Zmniejszyła się również liczba interwencji domowych dot. przemocy w rodzinie (tabela 5).

Tabela 5. Wykroczenia i przestępstwa popełnione pod wpływem alkoholu - dane z KP w Sędziszowie

Komisariat Policji w Sędziszowie	2015	2016	2017
Liczba nietrzeźwych kierowców	100	76	27
Liczba małoletnich zatrzymanych pod wpływem alkoholu	6	8	7
Liczba interwencji domowych dot. przemocy w rodzinie	87	139	46
Liczba założonych Niebieskich Kart	65	41	30
Liczba nietrzeźwych przewiezionych do miejsca zamieszkania i policyjnej izby zatrzymań	142	135	167

6. Na terenie miasta i gminy Sędziszów funkcjonuje przedszkole samorządowe, 6 szkół podstawowych, dwa gimnazja, liceum ogólnokształcące w których pobiera naukę 1472 uczniów (szkoły prowadzone przez Urząd Miejski oraz trzy szkoły podstawowe i przedszkola prowadzone przez „Fundację z uśmiechem”). Funkcjonują również dwa zespoły szkół ponadgimnazjalnych (148 uczniów).

Wszystkie placówki oświatowe realizują obligatoryjnie zadania, zapobiegające problemom społecznym. Mimo licznych działań podejmowanych przez wyżej wymienione placówki niepokojącym faktem jest wczesne sięganie po różnorakie używki przez dzieci i młodzież szkolną. Spożywanie alkoholu jest coraz powszechniejsze wśród nieletnich. Picie alkoholu przez młodzież przestaje być sporadycznym wyskokiem, a staje się obyczajem akceptowanym przez rówieśników.

Aby tym zjawiskom zapobiegać kontynuowane będą we wszystkich szkołach dla uczniów programy profilaktyczne.

W Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uwzględniono również przedsięwzięcia adresowane bezpośrednio do dzieci i młodzieży, poprzez tworzenie warunków i możliwości alternatywnych form spędzania wolnego czasu, sprzyjających zdrowemu rozwojowi tj. organizowanie konkursów tematycznych o charakterze edukacyjnym i profilaktycznym, imprez szkolnych i środowiskowych oraz pozalekcyjnych zajęć sportowych.

Program uwzględnia udział pracowników socjalnych, pedagogów, policjantów, członków GKRPA itp. w różnego rodzaju szkoleniach i warsztatach dotyczących tematyki zapobiegania i ograniczania skutków alkoholizmu i przemocy w rodzinie. Istotnym celem, zawartym w niniejszym programie jest kontynuacja wspierania działalności Punktu Konsultacyjnego. Działania w nim podejmowane przyczyniają się do eliminacji bądź ograniczenia występowania zjawisk destrukcyjnych. Jest to miejsce pierwszego kontaktu dla osób zgłaszających zaistnienie sytuacji kryzysowych, związanych z problemem używania alkoholu i innych uzależnień.

Pracujący w Punkcie Konsultacyjnym pracownicy udzielają porad, prowadzą rozmowy motywacyjne z osobami uzależnionymi, jak również inicjują interwencje w przypadku ujawnienia przemocy domowej.

W procesie ustawicznego zdrowienia osób uzależnionych bardzo pomocny jest kontakt z ludźmi, którzy umieją poradzić sobie z głodem alkoholowym, stresem, lękiem i depresją, z chorobliwymi nawykami. Znacząca w tym

zakresie jest pomoc psychologa oraz grupy wsparcia w Klubie Abstynentów „PROMYK”, zwłaszcza w pierwszych latach abstynencji.

Rozdział 3.

Zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2019 roku.

§ 8. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu - koszt zadania wynosi 23.000,00 zł, gdzie będą finansowane zadania:

1. Informowanie społeczeństwa o możliwości uzyskania pomocy w zakresie terapii.
2. Prowadzenie systematycznej i kompleksowej działalności w celu kierowania na leczenie odwykowe (ponoszenie kosztów sporządzania opinii przez biegłych psychiatrę i psychologa w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, pokrywanie opłat za złożenie wniosku do Sądu Rejonowego w Jędrzejowie)
3. Działalność informacyjno-edukacyjna przez zakup i dystrybucję materiałów dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla Klubu Abstynentów, Punktu Konsultacyjnego ds. alkoholowych
4. Dofinansowanie Klubu Abstynentów „Promyk” - grupa wstępno-motywacyjna.
5. Pomoc psychologiczna i psychoedukacyjna dla osób pijących ryzykownie, szkodliwie i uzależnionych od alkoholu.
6. Motywowanie do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego przez osoby uzależnione.

§ 9. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej - koszt zadania wyniesie 134.442,02 zł, gdzie będą finansowane zadania:

1. Pomoc psychologiczna i psychoedukacyjna dla rodzin osób uzależnionych .
2. Rozpatrywanie wniosków o zastosowanie leczenia (przez członków GKRPA).
3. Dofinansowanie działalności świetlicy środowiskowo - socjoterapeutycznej
4. Dożywianie dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych, w których występują problemy alkoholowe.
5. Rozwijanie współpracy służb i instytucji zajmujących się problemami rodzin, w których występują problemy przemocy i uzależnienia (Policja, OPS, GKRPA, pracownicy służby zdrowia, pedagodzy szkolni) poprzez organizowanie i finansowanie szkoleń i konferencji dotyczących rozwiązywania problemów alkoholowych i problemu przemocy.
6. Udział grup zawodowych (członkowie GKRPA, nauczyciele, pracownicy socjalni, policjanci itp.) w szkoleniach.
7. Wynagrodzenie pracowników: kierownika, psychologa, wychowawcy świetlicy środowiskowo - socjoterapeutycznej (ZUS, Fundusz Pracy, badania okresowe, delegacje itp).
8. Finansowanie działalności punktu konsultacyjnego (działania interwencyjno-wspierające, dla członków rodzin, w których występują problemy alkoholowe i przemoc) - dyżury interwencyjno-wspierające psychologa, policjanta, prac. socjalnych.

§ 10. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych dla dzieci i młodzieży - koszt zadania wyniesie 15.560,00 zł, gdzie będą finansowane zadania:

1. Realizacja i finansowanie na terenie szkół programów o charakterze profilaktycznym, warsztatów (np.: „Debata”, „Zdrowiej znaczy lepiej”, „NOE”, „Żyj zdrowo” itp.) i spektakli teatralnych.
2. Organizowanie na terenie szkół olimpiady wiedzy o uzależnieniach, konkursów o charakterze profilaktycznym np.: „Zachowaj trzeźwy umysł”, „Trzeźwy zawsze wygrywa”.
3. Edukacja publiczna przez publikacje w prasie lokalnej, zakup materiałów profilaktycznych: prasa, specjalistyczna literatura, broszury, plakaty oraz inne materiały informacyjne, edukacyjne i promocyjne związane z realizacją zadań określonych w programie.
4. Udział w ogólnopolskich oraz organizowanie lokalnych kampanii, imprez popularyzujących zdrowy styl życia, przedsięwzięć i akcji informacyjno - edukacyjnych skierowanych do różnych grup odbiorców (zakup materiałów, nagród), wycieczki.

5. Finansowanie i wspieranie przedsięwzięć profilaktycznych promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu wolnego skierowanych do dzieci i młodzieży, polegających na organizowaniu imprez i zajęć o charakterze kulturalnym, rekreacyjnym i sportowym (organizacja imprez sportowych), dofinansowanie warsztatów związanych z rozwijaniem zdolności dzieci i młodzieży oraz kształtowaniem ich prawidłowych postaw osobowościowych.

§ 11. Wspomaganie instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych - koszt zadania wyniesie 8.600,00 zł, gdzie realizowane będą zadania:

1. Bieżące finansowanie Klubu Abstynentów „PROMYK”:

- gospodarz Klubu (umowa zlecenie),
- c.o, energia elektryczna, tel.,
- zakup materiałów.

2. Dofinansowanie spotkań integracyjnych, wyjazdów na Ogólnopolskie Spotkania AA w Częstochowie itp. dla członków Klubu i ich rodzin.

§ 12. 1. Kontrola realizacji Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi - koszt zadania uwzględniony w § 13 niniejszej uchwały w ramach wynagrodzenia dla członków GKRPA.

2. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

§ 13. Zasady wynagradzania członków GKRPA - koszt zadania wyniesie 21.600,00 zł.

1. Ustala się wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za wykonywanie wszelkich czynności wynikających z Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi biorących udział w pracach komisji w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę - za posiedzenie. Wynagrodzenie wypłacane jest na podstawie listy obecności i listy wypłat.

Rozdział 4. Postanowienia końcowe.

§ 14. Wykonanie uchwały powierza się Kierownikowi Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

§ 15. Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie gminy.

§ 16. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od 01 stycznia 2019 roku.

Przewodniczący Rady
Miejskiej Sędziszów

Adam Mysiara

Uzasadnienie

Zgodnie z powołanymi na wstępie uchwały przepisami - gmina ma obowiązek uchwalić roczny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

W programie tym ustala się według poszczególnych kategorii - zadania zmierzające do przeciwdziałania skutkom alkoholizmowi i minimalizacji problemu. Realizacja zadań jest wspomagana środkami finansowymi pochodzącymi z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu. Program został opracowany po przeprowadzeniu diagnozy stanu zagadnienia na terenie gminy w tym w oparciu o raport badań problemu alkoholowego wśród młodzieży.